

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

Mals i plets vells

Hà tornat a ressuscitar el tòpic de la "bona" i de la "mala" Premsa; dels periòdics i diaris que hom pot llegir i dels que no deu ni mirar; de la Premsa que està sota l'advocació de les divinitats i de la que està al servei exclusiu de Satanàs. I el plet l'han ressuscitat aquells qui de la tolerància i de l'amor al proïsme en fan o diuen fer-ne un culte.

Amb motiu de les campanyes exigint responsabilitats per l'obra realitzada durant el període dictatorial, els mentors de la Premsa, és a dir, els que la inspiren, adopten les posicions més en harmonia amb llur peculiar manera de pensar i sentir, amb llur temperament i llurs afinitats. Això, que és molt lògic i que no pot causar l'astorament de cap cervell normal, ha tingut la virtut de treure de polleguera els senyors i senyores de la "Bona Premsa", i han emprès una campanya que avui assoleix caràcters de gravetat, per la intenció que encloou.

El plet, doncs, és un plet vell que ressuscita un mal que ja tots creïem desaparegut per sempre. No és així, però. Des de la Premsa, és a dir, des de la "Bona Premsa"; des dels confessionaris, des dels pulpits; des de les publicacions catòliques i redactades per gents afins a l'Església, ha estat llançat el toc d'alarma i ha estat donat el crid de guerra a les publicacions liberals.

El fet és molt significatiu. I més si hom té en compte que la Premsa liberal, fora d'excepcions rares, no toca els interessos de l'Església a Espanya, on hi regna com a sobirana omnipotent. En aquesta croada de la "Bona Premsa" s'ha arribat a dir que àdhuc l'anunci cal negar a la Premsa d'esquerra; i això ha estat dit públicament. I, com sigui que "el fi justifica els mitjans", imagineu-vos què hauran fet aquests senyors i aquestes senyores, per arribar on voldrien.

Dèiem, fa poques setmanes, en aquestes mateixes columnes, que les intrusions oficioses d'elements clericals en la intimitat de certes coses desfermava murmurations desfavorables per aquesta Església que, segons els seus apologistes més famosos, deu romandre distanciada de tota activitat que sobreixi de l'esfera espiritual. I dèiem això basant-nos en proves que no oferien pas sospites. Avui parlem del plet vell que hom tracta de ressuscitar—cosa que no ens vindria gens de nou ni cauria fora de les normes d'aquest país—, i en parlem per mirar si és possible d'arribar a posar un deturador als atreviments perillosos dels elements teocràtics.

Vivim en un país que si no gaudeix de la llibertat de cultes, com la major part

d'Estats europeus, frueix de la tolerància religiosa, tolerància consignada a la Constitució. Oblidar aquest precepte elemental per a la relació i mútua convivència social, pot ésser funest. Negligir-lo, podria ésser perillós, molt perillós; les guerres desfermades per la passió, per l'antagonisme confessionari, han estat sempre les lluites més horribles, més orbament terribles, entre els homes.

Molts segles de baralles, molta sang, persecucions acarnissades, turments i malvestats, ha hagut de veure la nissaga humana, per poder arribar a consignar aquest respecte en les lleis orgàniques de cada país; i si ara, una volta aconseguit, hi ha encara qui s'entreté a vulnerar-lo, és perquè, en contraposició a ço que en altre ordre de coses pugui dir-se, tot ho sacrifiquen els

teocràtics al triomf de ço que més els interessa, o d'allò que més directament els afecta.

No n'hi ha prou, però, encara. És insuficient, mirat del cantó que hom vulgui. Un cop que a sonat el toc de brega, sembla que no resta altre camí ni altre remei que batre's.

Han començat, ells, per aconsellar als feligresos que no lleixin segons quins diaris i determinats periòdics. D'aquesta prohibició, és clar, n'exclouen aquelles publicacions i aquella part de Premsa que tan fortor de cera beneïda o que són arrosats amb aigua beneïta. Després hom els ha dit, als feligresos, que no hi anunciïn, en aquells diaris i periòdics. I els bons senyors i les bones senyores han arribat a la coacció, directa i indirecta, per tal d'assolir llurs fins.

Les cordes són tivant, les passions són a punt de metxa. Només falta calar foc. I si les passions esclaten, tornarem als temps en què les coses no anaven tan bé com van avui per aquests senyors que no reculen ni davant del respecte que és degut a la consciència i a les opinions dels altres.

Si el cas, per dissort, arriba, ells seran els responsables inicials. Així, doncs, que després no es planyin.

ANGEL PESTAÑA

Recompenses

El Comte de la Mortera deu haver rebut, aquests dies, nombroses felicitacions per haver-se-li atorgat el títol de *Duque de Maura*, per una recent disposició ministerial, com a gratitud i homenatge a la Memòria del seu pare.

Bé està que es glorifiqui un personatge—vivent o difunt—, si és que s'ho mereix, i no tinc cap intenció de discutir l'oportunitat del decret del Ministeri de Gràcia i Justícia pel qual s'atorga la distinció a què em referixo.

Vull fer notar solament que ja ha passat l'època esplendorosa dels títols nobiliaris. Abans, quan es parlava d'un Baró, Comte, Marquès o Duc, la gent no podia evitar de posar una cara una mica d'enze, i hom creia de bona fe que es tractava d'un ésser realment superior a tots els altres. Ara les coses han canviat, i a la majoria els fa l'efecte que totes aquestes distincions només serveixen perquè qui sigui Marquès, o tres o quatre vegades "caballero", pugui lluir, quan sigui l'hora, una esquela mortuòria que faci goig i que no hi manqui res.

I és perquè, perdut el màgic poder d'enlluernament que tenien totes aquestes distincions i tota la penjaella imaginable de creus i medalles concedides per R. O., hom s'ha donat compte que els que les ostenten són exactament iguals que els que per fer-se conèixer no tenen altre remei que valer-se de llur nom patronímic, com tampoc no ignora ningú que són més aviat concedides per defensar una política determinada avui en decadència, que pels mèrits personals dels que en són afavorits.

I ara m'acut una pregunta: Haurien glorificat d'igual manera la memòria del difunt D. Antoni Maura, si el flamant *duque* hagués defensat un ideari polític més d'acord amb l'esperit de l'època, i s'hagués declarat republicà?

Un que ja comença a perdre l'equilibri.

S. A.

Els Mossos d'Esquadra

La dissolució del cos de mossos d'Esquadra o la seva conversió en una mena de guàrdia exclusivament rural haurà produït, creiem, un efecte immillorable a Catalunya.

Pensem, no obstant, que la impressió encara hagués estat més admirable si els mossos de la patilla i l'espardenya haguessin desaparegut de la nostra vista per sempre i totalment.

Els mossos d'esquadra no han estat mai estimats a Catalunya pel poble.

No pocs obrers havien rebut d'ells importants greuges.

A les petites localitats s'havia d'estar bé amb els de la carrabina, perquè si no era difícil viure-hi.

Amb ocasió de vagues i conflictes socials havien actuat aquests minyons amb una parcialitat manifesta.

Defensar la tranquil·litat pública per a ells era posar-se incondicionalment a les ordres dels rics i dels burgesos.

Amb gitanos i rodamos no es distingien pas per la seva amabilitat i tolerància. En tot el que no tenia casa i anava mal vestit veien un lladre en potència. I en tot de tingut, un criminal. Un criminal al que se l'havia de fer cantar fos com fos.

Els abusos feia massa temps que duraven, i un dia o altre havien d'acabar.

A Catalunya, l'autoritat no es pot exercir com al Riff.

Ací l'autoritat ha d'ésser una força moral, més que material.

Per no haver-ho entès així i no haver actuat en forma sempre discreta i correcta, el cos de mossos d'Esquadra se'n va a la posta sense pena ni glòria, sense que ningú l'acomanyi, sense que l'acompanyi el sentiment de ningú.

Amb el nostre, no cal pas que dir que no poden comptar-hi.

Sota l'imperi d'Eracli

El que a la presó ha patit la carn humana i s'ha ofès la humana dignitat sota l'imperi d'Eracli fóra molt llarg d'explicar.

Llarg i tot el "dossier", hem de mirar de no cansar-nos, uns d'aportar testimonis, altres de prendre nota dels mateixos, per a veure si es fa justícia.

Si no se'n fa, per nosaltres que no quedí, i almenys els nostres càrrecs que no manquin al procés, a l'expedient en instrucció.

Un jorn, essent jo hoste o pensionista de la Model, m'estava llegint tranquil·lament a la cella, quan sento cantar des d'abaix de la galeria amb gran escàndol el meu "número".

A l'ergàstula no ets una persona, un individu, un nom, el subjecte de les famoses minuts de serveis dels mossos d'Esquadra, el susdit de la paperassa judicial; ets només un "número".

I bé. Sento clarinar, com deia, al gabinet de vigilància el meu número, i al mig minut l'ordenança de la galeria m'obre la ratera i crida:

—A Jutges.

A Jutges? — rumió jo. — Bé, vaja. Un altre manament de presó que ve de Madrid. I van dotze.

Però aquesta vegada la cosa no anava

Ja deveu estar assabentats que un sometesta, tirant a uns coloms que no eren seus, matà una dona i en ferí una altra?

Aquest és un delictes greu, veritat? Doncs, bé; el sometesta ja està en llibertat provisional.

Una lenitat semblant es té amb els reclosos socials i polítics!

amb mi. El cop de pedra el va rebre a l'ull un altre desgraciat.

Es tractava d'un reconeixement en roda de reclosos, per al qual s'havia escollit, no sé perquè, a la meua modesta persona.

Vaig dedicar un record, podeu suposar que gens grat i sense oblidar-ne cap branca, a l'arbre genealògic de l'escarceller que havia tingut la infeliç ocurrència, i disciplinadament vaig formar a la roda.

Erem set o vuit cares sense afaitar, els que constituïem la interessant galeria de retrats.

Per una esclatxa guaitava el que havia de reconèixer l'autor de qui sap quin fastigós delictes — un estupefacte? una violació? — o illegal malífeta.

Practicada la diligència, el criminalista va venir a aixecar acta del resultat.

Ens va preguntar el nom als comparses. Quan jo li vaig dir el meu, em va mirar estupefacte.

No el va voler inscriure al paper d'ofici. Em va estrènyer la mà i em va presentar les seves excuses.

—Dispensi, dispensi — mormolà. — Entorni-se'n a la seva cambra. Hi ha escarcellers que haurien d'anar ferrats.

Vaig assentir, em vaig adherir a la proposició amb entusiasme i vaig tenir un altre

petit record per a la família del responsable de la ruada.

D'aquesta manera l'incident va quedar clos. No calia encara arrar-se més, penso.

ANGEL SAMBLANCAT

INTENCIONS

ROMANONES, ÉS VIU O MORT?

Don Alvaro de Figueroa i Torres, comte de Romanones, cacic de Guadalajara i gran caçador de guailles — no ho diem per riure — té fama d'ésser un dels polítics més vius que ha sofert Espanya. La seva vivor ha estat presa, mantes vegades, per talent. Això pot obeir a miopia de l'opinió pública, que no opina mai per ella mateixa, sinó perquè li donen ja les opinions fetes. Però no val a invalorar no val a confondre la vivor amb el talent. Si fos realment així, si la vivor fos intel·ligència autèntica i efectiva Lluís Candelas i José Maria el Tempranillo — per a no citar-ne més que d'espanyols — figurarien, avui, al costat de Gracian, de Jovellanos, de Cadalso.

Altament, Romanones sempre ens ha fet — i sempre ha de fer als joves que estudiem, als joves que tenen una cultura europea — l'efecte d'una cosa rànica, momificada, mancada de tota vitalitat. Es clar que de tant en tant en parlen els diaris; però nosaltres hem pensat:

—Ca! Ens volen enganyar! Ens volen fer creure que Romanones encara és viu! I és que en la política d'aquest home que viu de fer el viu, tot és ranci, tot és mort. Més que en un polític europeu, intel·ligent i cultivat, fa pensar en alguns personatges de la picaresca.

Nosaltres creiem veritablement que Romanones és mort, que morí fa anys. Encara que, quan convé, ens el vulguin fer passar per viu, encara que, a intermitències més o menys llargues, es despi amb la publicació d'un llibre, amb un discurs, amb unes declaracions. Estem segurs que no és ell, sinó un comparsa, un home lligat i caracteritzat convenientment, que ja comte de Romanones.

Al Cid, un cop mort, s'ligaren al seu cavall "Babiaca" i guanyà una batalla als àrabs, que, dit sigui de passada, han estat la gent més civilitzada d'Espanya: sistemes de regadiu, banys públics, biblioteques...

Però Romanones no té l'onze-gadura del Cid, i no és fàcil que, difunt, guanyi batalles.

Quines senyals dona Romanones de vitalitat? Fer-se retratar a la platja amb altres difunts, o a casa seva amb escopeta i entre uns quants gossos? Publicar un llibre de memòries de les pàgines del qual són absents la intel·ligència i la cultura, ofegades per la tan decantada vivor?

Pronunciar un discurs a base de tòpics i llocs comuns? Fer unes declaracions en les quals sols es veuen interessos mesquins, baixa politiqueria?

Tot això no és vitalitat. Vitalitat és ésser un home del nostre temps, posar-se a compàs del nostre temps, europeïtzar-se, ésser

compremsiu, fer-se una autèntica cultura, no voler viure de fer el viu. Romanones, segons el nostre criteri, no és res d'això. La seva psicologia no és la d'un home del noucent, sinó la d'un contemporani de Lázaro de Tormes o Guzmán de Alfarache. Per això, en parlar d'ell, ho faríem sempre en temps pretèrit. Per això no podem comprendre com un home de les condicions intel·lectuals de Romanones pot arribar a president del consell de ministres, càrrec per al qual suposàvem que es requeria intel·ligència i desinterès.

Es clar que Romanones, com a tipus, no és completament menyspreable. Abans del seu adveniment a la política, o quan la seva personalitat política no tenia encara prou relleu, el teatre còmic es nodria del cessant i del mestre d'escola. Des de l'adveniment de Romanones es nodreix del viu, del "fresco", del "viva la Virgen". Qui sap si Romanones ha influït en aquesta evolució del teatre còmic. Això, en un mort, fóra un gran mèrit.

Ara, darrerament, Romanones ha fet declaracions polítiques. Aquesta és cosa que a Espanya els morts fan sovint. Per això no ens ha d'estranyar.

Romanones ha dit que "els monàrquics constitucionals són cada vegada més puixants, i els republicans s'han acabat". A la dreta republicana — per la qual nosaltres sentim poca simpatia, però que és un fet innegable — "no se l'acaba de prendre seriosament. Crec que aviat es convenceran don Niceto, Miguelito Maura, Manuel Osorio, Rafael Sánchez Guerra i Semprun, que han donat un mal pas; es penediran i tornaran al bon camí. Crec que abans de poc estaran en les files romanonistes". No ens interessa que aquests senyors estiguin, abans de poc, en les files romanonistes; però, vaja, nosaltres d'ells, ens ofendriem.

Romanones, que, com tots els polítics que fan el viu, és xerraire, ha seguit dient: "Ja poden estendre la partida de defunció del republicanisme censura

De republicans, sols n'hi ha uns quants a València, i alguns sentimentals. En les properes eleccions sortiran quatre-cents monàrquics i deu o dotze republicans: un o dos per la minoria de Madrid; uns vint per València; un per Sevilla; un per Saragossa, i és probable que un altre per Castelló, i això que les eleccions seran d'una legalitat sorprenent."

Veieu com Romanones no és un viu? Veieu com és un mort? A un viu, a un veritable viu, no se li hauria escapat aquest delator "sorprenent". Ni hauria fet aquestes declaracions que acusen un desconeixement absolut de l'actual moment polític.

Lluís CAPDEVILA

El cas del "Centre de Dependents"

Subscrita per nou o deu entitats de Catalunya, i el Sindicat de Dependents de Sabadell en nom i representació de totes elles, ha estat elevada al President del Consell de Ministres una instància demanant que, tal com s'ha fet a altres entitats capgirades per la Dictadura, es torni a la seva vida normal el "Centre de Dependents" de Barcelona.

Amb una raonada instància — que no publiquem per la seva extensió i per haver-ho ja fet la Premsa diària — es sol·licita la derogació d'aquella cèlebre Reial Ordre que un dia va lliurar el Casal de la dependència de Catalunya als Sindicats lliures.

Hora és ja que la disposició dictatorial del mes de novembre de 1926 sigui rectificada, retornant el Centre als seus legítims components. En l'adveniment del govern Berenguer, creiem haver-ho vist tot seguit. No ha estat, però, així, i esperem que no es farà reardar ja més aquella manifestació de justícia que demana tota la dependència catalana.

Hom diu que Cambó està arruïnat. Hom diu que li han estat embargades les accions de la Chade.

Hom diu que ara sí que retornarà a la política.

Els monopolis

Aquestes empreses que, la major part de vegades, compten amb l'ajut oficial, no tenen raó d'existir. La nostra ja llarga experiència en la vida ens ha fet veure, moltíssimes vegades, que tota actitud que tendeixi a l'acaparament d'una cosa o altra, és sempre perjudicial per al públic. I, si l'objecte acaparat, monopolitzat, és dels arreu anomenats de primera necessitat, a més de sortir-ne perjudicats moralment, materialment encara ens costa més.

Sembla que, per seguir la moda d'importació, a la nació espanyola s'implantaren aquests monopolis que vénen a ésser l'escanyapobres ibèric. Sota la capa, sempre, d'un millor servei i tarifes enlluernadores, s'han autoritzat els acaparaments d'indústries, serveis, que, si mai han estat ben servides, fou quan hi hagué competència, amb la qual el poble, que paga, hi surt sempre guanyant en qualitat i quantitat.

No anem, ara, a fer una tasca fiscalitzadora de la norma seguida pels molts monopolis que hem vist néixer, sempre, a desgrat de la gent conscient, que és la que hauria d'haver estat escoltada en intentar-se la monopolització. Gairebé sempre, els monopolis han nascut amb l'ajuda d'una sèrie de recomanacions perjudicials al mateix país.

Fixem-nos, tan sols, en uns quants botonets de mostra, per tal que el nostre article d'avui sigui basat en quelcom més que en la teoria. Sabut és que la pràctica és la mestressa de totes les ensenyances. Ate-nem-nos, doncs, a ella.

Emparat en un decret dictatorial, va sor-

A Madrid, per una querrela del "liberal" Santiago Alba, ha estat empresonat el valent escriptor César Falcón, director del valent setmanari "Nosotros".

Protestem enèrgicament d'aquesta detenció.

gir el Monopoli dels Petrolis. La indústria del petroli, benzina, lubricants i els seus derivats, va passar, un dia donat, a una Empresa que va enlluernar la nació amb unes factories de proporcions fantàstiques, un servei amunt i avall de camionatges i uns quants anuncis de dansa de milions. El seu primer resultat fou quedar-se al carrer milers d'homes que menjaven d'aquella indústria, i passar a formar part del monopoli, no cal dir que per l'abús de la força, uns centenars de cases de comerç que, d'amos, eren convertits en vulgars dependents d'una fortalesa forastera.

També, sota la capa dels dictadors, sorgí la Companyia Nacional de Telèfons. I els auguris d'un millorament de servei, acompanyat de reducció de tarifes, han estat esperats en va fins avui. No negarem que la implantació dels automàtics han donat un més escrupolós servei; però el telèfon és car i la seva instal·lació encara ho és més. S'han implantat abusos com els de considerar "conferència" els parlaments amb poblacions properes als nuclis urbans, s'ha obligat a bona part d'abonats a posar aparell públic amb el menyspreable sistema de fitxes i altres anomalies que no recordem. Què ens ha portat el monopoli del telèfon? Abusos tan sols, i la no permissió de protesta, lògica en la majoria dels casos, pel sol fet que l'Empresa gaudeix d'impunitat i les lleis l'emparen.

Va durar un temps que podíem morir tranquils. Fins que a uns senyors potents va semblar-los que això de la mort era un passatemp, i varen cedir el negoci dels cadàvers dels nostres a individus pesseters, que aprofitaven aquells moments d'angoixa per a convertir-se en bandolers. No ens desplaça que aquest servei estigui atorgat a l'actual Casa de Caritat; però direm amb tota franquesa que, amb la lliure existència de negociants en morts, hi sortiríem guanyant.

I fem punt final. Cada monopoli que hem conegut ha estat un assalt a les nostres butxaques, i cada un que en sortirà, continuarà la tasca desprestigiadora dels seus antecessors. El sol fet d'ésser acaparadors d'una cosa o altra, ja sembla voler dir tenir dret a fer tasca abusiva, malgrat que les lleis vulguin emparar-los. Els Monopolis, doncs, no tenen raó d'existir. El poble n'és contrari, i mereix ésser escoltat.

DOMÈNEC DIUMENGE

Correu de l'Estranger

LES ELECCIONS ALEMANYES

Les eleccions que han de tenir lloc a Alemanya d'ací tres setmanes no ofereixen solament un gran interès per la manera com influiran en els destins de la república presidida pel general Hindenburg, sinó també per les repercussions internacionals que tindran.

No hi ha, a hores d'ara, un problema més important. És la qüestió que domina tota la política internacional. Si els partits de dreta, si els partits reaccionaris i nacionalistes, guanyen les eleccions, quin serà l'esdevenidor d'Europa? Quin el de la Federació proposada pel senyor Briand? Quin el de la pau del món? Quin el dels principis republicans i democràtics?

Els imperialismes renaixeran amb més violència. Les dictadures—Itàlia, Hongria—redoblaran llurs violències antiliberals. Les dretes franceses alçaran el cap reclamant una política de represàlies...

I ningú no gosa fer de profeta. La política alemanya és la cosa més confusa que hom pugui imaginar. Si bé es tracta de constituir un "Partit d'Estat" o bloc de Hindenburg que, unint els partits de centre, segeixi la política del gran Stresemann, cal comptar amb l'extremada violència de certs elements nacionalistes, que preconciben francament una política de guerra.

Amb ells, reviu tota la teoria pan-germanista d'abans de 1914: el poble alemany no té prou territoris per desenrotllar la seva vida; ha de conquerir-los, doncs, amb l'espasa a la mà.

El partit d'Estat, serà prou fort per reaccionar contra aquests extremistes que tenen darrera seu una part important de la joventut alemanya? Serà prou fort per constituir una majoria que, evitant la formació d'un govern reaccionari, pugui constituir un governament estable?

L'Alemanya conscient del seu destí i dels seus deures morals i polítics, així com també dels seus veritables interessos materials, tracta de resoldre els seus problemes econòmics i financers dins d'un ambient de pau i de concòrdia. Però la falta de sentit polític del poble alemany fa tèmper que un vent de follia no llanci per terra, aquests bons propòsits de la gent sensata.

LA CRIMINALITAT A FRANÇA

A França, augmenta la criminalitat d'una manera alarmant. Això és un fet comprovat, i les causes a què és atribuït són molt diverses.

Per una part, és evident que, si la criminalitat augmenta, és que la societat no fa tot el que deuria fer per tal de reprimir els crims. Un dels primers mitjans que cal adoptar és prohibir o limitar l'ús de tota mena d'armes a aquells que no en tinguin una necessitat real.

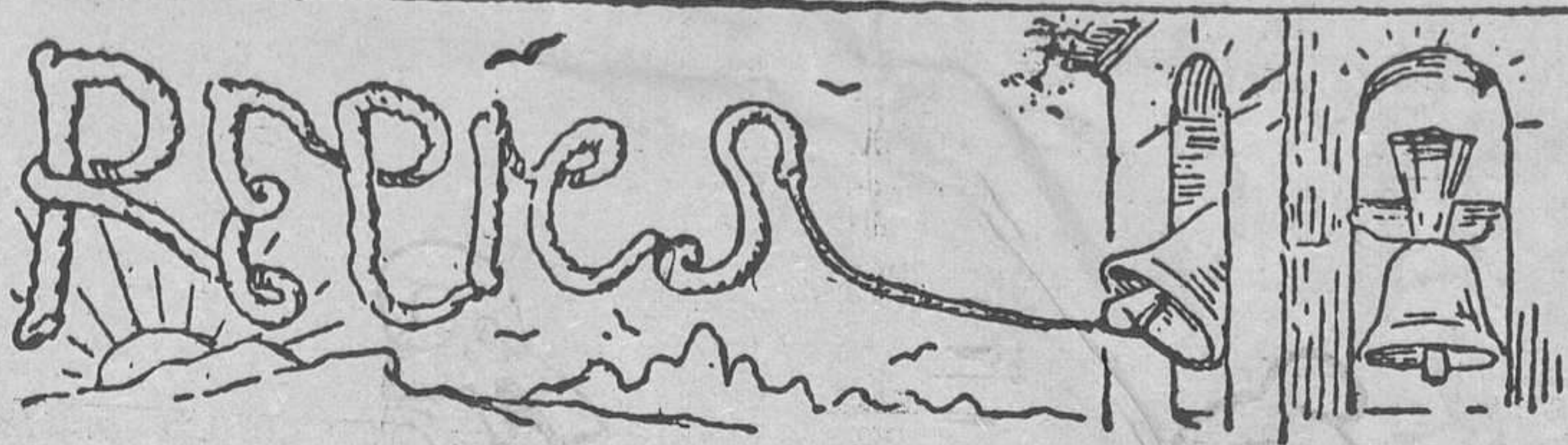
Es cert que aquell que té la idea de matar, si, per exemple, no es pot procurar un revòlver, matarà d'una altra manera. Però en molts casos, en els anomenats crims passionals sobretot, i en els suïcidis, si l'individu no té l'arma a l'abast de la seva mà en un moment d'exasperació, el crim no és perpetrat.

Una altra causa és la indulgència dels jurats per als esmentats crims passionals. És una indulgència que, de vegades, confina amb l'aberració. A Anglaterra, on tots els criminals d'aquesta mena són penjats sense cap contemplació, un crim passional és un esdeveniment extraordinari.

Cal dir, però, en defensa dels jurats, que havien de gaudir d'una més ampla llibertat, i no veure's sempre forçats a respondre amb un "sí" o amb un "no", sense altra alternativa, molts camins, que veure aplicada la pena capital o l'absolució.

Caldria, doncs, reformar la legislació, el codi i els costums. I aplicar, aleshores, inflexiblement, les penes assenyalades per la llei.

Si Espanya és republicana o monàrquica no s'ha de preguntar a Romanones: s'ha de preguntar al poble!

UNA CARTA DE JIMENEZ DE AZUA

Jiménez de Azúa ha escrit a Alba—l'ambició de poder, el que es diu liberal i es que-rella contra el setmanari "Nosotros"—donant-li tota mena d'explicacions.

Creiem sincerament que no valia la pena de molestar-se. Alba, el polític disposat sempre a aprofitar-se de les ocasions, no mereix tants miraments.

I LA PROVIDENCIA?

En una de les festes organitzades a Zagreb amb motiu d'un congrés eucarístic, hi hagué un accident en el que hom comptà vint morts i cent quaranta ferits.

I la providència, doncs? Què feia, la providència, tractant-se d'un congrés eucarístic?

SEGONS ELL, SI

El ministre de la governació ha dit als periodistes que "seguimos en el mejor de los mundos".

Ho trobem natural: per un ministre, aquest és sempre "el mejor de los mundos". Segurament no li deu fer el mateix efecte a un obrer, a un petit industrial, a un periodista.

SI QUE ESTAN BEN LLUITS, A LLEIDA

A Lleida—i en els pobles de la seva província—hom no pot donar conferències contra la Lliga. El "poncio", el senyor governador, no ho vol.

Aquesta protecció ens acaba de fer més sospitosa la política de la Lliga.

RETURN A LA NORMALITAT

Un senyor Sales, dels "Sindicatos Libres", ha dit que aquests actuaran en les properes eleccions "para combatir por todos los medios a ciertos enemigos de la organización".

Ja hi tornem a ésser? Aquesta és l'honradesa de les eleccions? Aquest és el retorn a la normalitat?

UNA BONA ADQUISICIO

Hom diu que Romanones, el gran caçador de guatlles, anirà per candidat a Mataró.

Ja faran l'oma, a Mataró, amb una pinta així!

ALEMANYA POLITICA

El 14 de setembre és la data senyalada per a les eleccions generals alemanyes, d'un interès internacional extraordinari.

Per a seguir el desenrotllament de la campanya electoral, cal tenir en compte l'existència de cinc grups principals:

Primer, els comunistes; segon, els social-demòcrates; tercer, els nacionalistes-socialistes de Hiller a l'extrema esquerra; quart, el centre catòlic; cinquè, un conglomerat confús, sempre en vies de transformació, format pels nacionalistes de Hugenberg, agraris, conservadors populars i demòcrates, darrera de tots els quals es dreça la gran figura de Hindenburg.

Alemanya és el país del món on hi ha més partits i fraccions polítiques.

AMNISTIA I LLIBERTAT

Es prepara la celebració d'un miting per recabar la llibertat dels empresonats socials. És realment incompreensible aquesta persistència a mantenir exclosos de tota amnistia els condemnats per delictes socials.

Que es concedeixi, doncs, l'amnistia, una ampla i reparadora amnistia que compregui tothom, que retorni la tranquil·litat a tantes i tantes llars injustament castigades.

ANGLATERRA, ANGLATERRA!

Els aviadors anglesos, en un sol dia, han llençat 6.000 bombes contra les tribus rebels de l'Índia.

Es, certament, una gesta que els honora. Què dirien, però, si, temps a venir, els aviadors hindús llencessin 6.000 bombes contra els anglesos d'Anglaterra?

PENSAMENT

"L'adulació és vici vergonyós, indecorós per al qui parla, nociu per al qui escolta."

SANXO ALEGRE

Complerta la condemna que li va ésser imposada, molt reduïda pels indults, ha estat alliberat aquell que, l'any 1913, va atemptar contra el rei.

I els que no tenen penes tan greus com aquest, es conseqüencien a les presons.

IRONIES

"Seguim en el millor dels mons; no passa res que mereixi els honors de la informació. La veritat és que ningú, a aquestes altures, creuria que la normalitat tingués "cauce, tan despejados".

Això ha dit el senyor Ministre de la Governació. I nosaltres, com a bons ciutadans, l'hem de creure. L'hem de creure, però no el creiem. Mireu que gastar aquestes "bromitas" quan la nació està vivint els moments més tristes de la seva història...

En fi, ja que el general Marzo ho vol, visca el món de mones en què vivim, el millor de tots, el que no té res per informar-nos que mereixi l'honor!... d'una informació.

TE RAO?

El President del Consell ha dit que la Censura no és gens rigorosa.

Potser tindrà raó; però a nosaltres, ni rigorosa ni benèvola, no ens simpatitza la censura. A més, cada censor té un criteri divers, i hi ha massa menes de censura.

AQUELL INTERVIU

Si és autèntic l'interviú publicat per un diari madrileny, relatiu al Comte de Romanones, o el coix és un fresc o s'ha rifat al periodista que l'interviua. I, si és això darrer, cal que els diaris ho tinguin present en data oportuna.

PELS EMPRESONATS

Avui, a les deu de la nit, se celebrarà una festa a profit dels empresonats polítics i socials, a l'Ateneu Republicà Radical del Poble Sec, situat al carrer de Cabanyes, 33 i 35.

El programa és confeccionat sense pretensions.

VISCA EL DEPORT!

En pocs dies hi ha hagut serioses batusses en partits de futbol. Jugadors, públic, guardians, han iniciat curses d'obstacles.

Ens faran creure que la revolució ha de sortir d'un camp de futbol?

RESPONSABILITATS

L'Ateneu de Madrid ha nomenat, ja, la Comissió que cuidarà de demanar les de la darrera dictadura.

I diem de la darrera, perquè temem haver-ne de nomenar una altra per la dictadurita actual.

Pels nostres empresonats

Dimarts d'aquesta setmana va celebrar-se, al Teatre Nou, el festival a profit dels reclusos socials, que venia essent anunciat feia uns quants dies. El teatre, ple de gom a gom, oferia un aspecte magnífic, i tothom deixava entreveure el goig amb què col·laborava a obra tan magnànima.

Ben aviat, segurament, podrem donar als nostres lectors més detalls del grandios i nou festival que organitza la Premsa obrera i d'esquerra de la nostra capital, a iniciativa de "La Rambla de Catalunya".

Podem avençar, per ara, que es compta amb excel·lents oferiments i que han brindat la seva cooperació "La Publicitat", "La Nau", "L'Opinió", "Treball", "Acción", "La Terra" i "La Batalla". Nosaltres i L'ESQUELLA ens hem posat, des del primer moment, a disposició dels amics de "La Rambla", per tractar-se d'un acte humaníssim, al qual deu afegir-se qui senti bategar dintre seu l'esperit de justícia.

El paradís

No totes les dones són Venus.

Si ho fossin; la terra, aquest paradís degenerat convertit en parcs municipals, platges de poema, jardins imperials i hortes decoratives, encara els podríem aprofitar per fer-hi romandre les supervivents d'aquella Eva pecadora, nues, com una atracció. Més ben dit; com un ornament natural i propi en aquests paratges que tenen reminiscències paradisiàques. Monopolitzar-los per treure'n producte per alimentar-les, plantar-hi pomeres, escampar-hi serps i per la conservació, com si fossin museus de bellesa perennals.

Faumes austers i Eves romàntiques que senten encara el goig del pecat, la fruïció de la poma, i en el cos l'entortolligament sediciós de la vibra enroscant-se amb un desig lasciu, són les dames d'"estropajosa" i els moralistes d'ocasió que apareixen de tant en tant en aquest paradís de tarja postal, per fer veure que no estem corromputs, sinó que encara hi ha Eves castes i Adams col·legials.

La primera dona que hauríem de posar en aquest Edèn, com exemplar d'aquella fembra sensual encesa de passions carnals i voluptuosa del paradís, hauria d'ésser una dama catequística de les que fan penitència per la relliscada que va fer Eva amb un home sota les ombroses pomeres bíbliques.

I un Adam d'aquest que el van treure del jardí meravellós per brut.

Que ara penedit, a través del temps, s'han convertit en uns personatges apocalíptics, portant pendó o una presidència pseudo-benèfica pels carrers del paradís corromput, per redimir-lo de totes aquelles disbauxes celebrades a l'esquena del creador.

I cada vegada que els homes volem retre homenatge a les gràcies d'Eva, els torna el gust de poma, i amb una cara de pomeres agres, protestant sempre indignades, avergonyides de les seves relliscades.

BALDOMER XIURE

L'antic elector de la Lliga

—Aquestes eleccions, per si hi ha cas, aniré a votar amb aquest gosset. Em sembla que entre ell i jo farem respecte.

Bones ensenyances

—Nois, ja us tinc dit moltes vegades que la unió fa la força.

Espurnes de la setmana

“La Voz de Cataluña” ha dedicat cinc llargs articles a comentar la conferència de Marcellí Domingo.

I ha acabat fent la defensa de l'oportunisme.

D'un oportunisme que féu dir al senyor Cambó, en baixar del tren, en mig de l'entusiasme popular:

—Porto l'autonomia a la butxaca!
On és? Que encara la guarda?

L'oportunisme de la “Lliga” ha estat tan eficaç i la tasca dels seus ministres tan beneficiosa per als interessos de Catalunya, que es pot demostrar amb un sol fet:

Els senyors Felip Rodés, Joan Ventosa i Calvell, Josep Bertran i Musitu, Francesc Cambó no aconseguiren la derogació de la Llei de Jurisdiccions.

¿Es tindrà el valor incivil de no posar en candidatura els homes que són a l'exili i que si els elegia el poble pel qual sofreixen, podrien tornar a veure la seva Catalunya?

Diuen que “Pol” ha fet una frase divertida:

—La Lliga deixarà guanyar, aquesta vegada, la candidatura d'“Acció Catalana”, perquè guanyant aquesta vegada, és segur que perdran per a sempre més totes les altres eleccions.

Isolar-se en un moment d'acció és una covardia.

No hi ha cap revolucionari sincer que pugui combatre el salt en el buit.

Hi ha moments en què els homes de la

dreta són més homes decidits i més d'“acció” que no pas els que se'n diuen.

Quan Madrid té un gest de cordialitat per Gabriel Alomar, Catalunya sembla oblidar el molt que deu al professor mallorquí, que ha fet una obra cívica i catalaníssima.

Si Gabriel Alomar no té un lloc en la candidatura barcelonina, les esquerres no es sentiran pas representades.

De vegades els diaris parlen del comte de Montseny.

I ho fan a la secció festiva.

El baró de Viver encara es crea personalitat.

Ja ho saben que el comte de Figols va fer un discurs l'altre dia?

I se'l sabia de memòria.

També varem sentir un ase bramar.

El comte de Guadalorce va fer un discurs.

Parlà de la monarquia, de la pàtria. S'oblidà, però, de parlar d'aquests “firmes” especials que es fan malbé i de la baixa de la pesseta.

Diuen que surt una mena de diari per a embolicar mercaderia de bacallaner i que s'anomena “Gaceta de Catalunya”.

Què ha fet Barcelona, que no s'ha aixecat contra la presència d'una policia italiana a Barcelona?

Es que ja no hi ha sensibilitat?

Es que pot Mussolini dirigir a casa nostra?

I encara es parla de fer ciutadans!

Els “sans-culottes”, potser no eren prou ciutadans; però varen enderrocar una dinastia.

Diuen que és candidat de la “Lliga” el senyor Ayats, assembleista!

I ho serà el senyor Vidal-Salvó, també.

Això vol dir, un cop més, que entre la “Lliga” i la passada i present Dictadura sempre hi ha hagut contactes i lligams més o menys forts.

No hem pas d'oblidar aquelles famoses cartes d'En Cambó dirigides al Dictador i que començaven dient: “Mi distinguido amigo”, quan el Dictador malmestia la llengua, el dret i les tradicions més estimades dels catalans.

El senyor Miracle torna a fer política. Ha estat un bon regionalista. No se li pot pas negar. Tota la Dictadura se l'ha passat prenent el vermut amb el senyor Torres, de Granollers; Sarradell d'“Informaciones”, mig dictadoret i albista; Fla-

En Lerroix a l'aguait

quer, i Marsans, del “Grupo Alfonso”, i d'altres “amics” de Catalunya.

Els encasellats a favor dels dictadoret ja estan fets.

Cal que la democràcia pensi bé en si li convé donar la sensació al país d'un fracàs dels favorables a la campanya de responsabilitats.

Quan el règim es vegi enfortit o perdut del tot, hi tornarà a haver un altre cop d'Estat.

Ho veurem nosaltres mateixos si no hi posem remei.

¿Ara parlen de fer ciutadans? Ara?

I doncs, què s'ha fet en aquests set anys de vergonya?

Ciutadans o electors, volen?

Perquè, més que electors, el que calia ara eren homes!

Les patents de catalanitat, com les patents de tot nacionalisme, són la marca fèrrea de tot reaccionari.

El senyor Daudet diu que Briand és l'Anti-França! I en cas de guerra, si alguna potència es sumés al costat de la veïna República, no seria pas per Daudet, sinó per Briand.

Perquè som partidaris de firmar el pacte amb els republicans espanyols o, encara que no es firmi, de mantenir-hi una “entente” d'acció, se'ns ha titllat de poc catalanistes.

Això és una mica massa fàcil de dir.

Els catalanistes integrals sabem que, mentre existeixi el present règim, no assolirem la llibertat de la nostra terra.

I hem de contribuir, ajudant als que vulguin enderrocar-lo, a obrir pas a la solució del nostre problema.

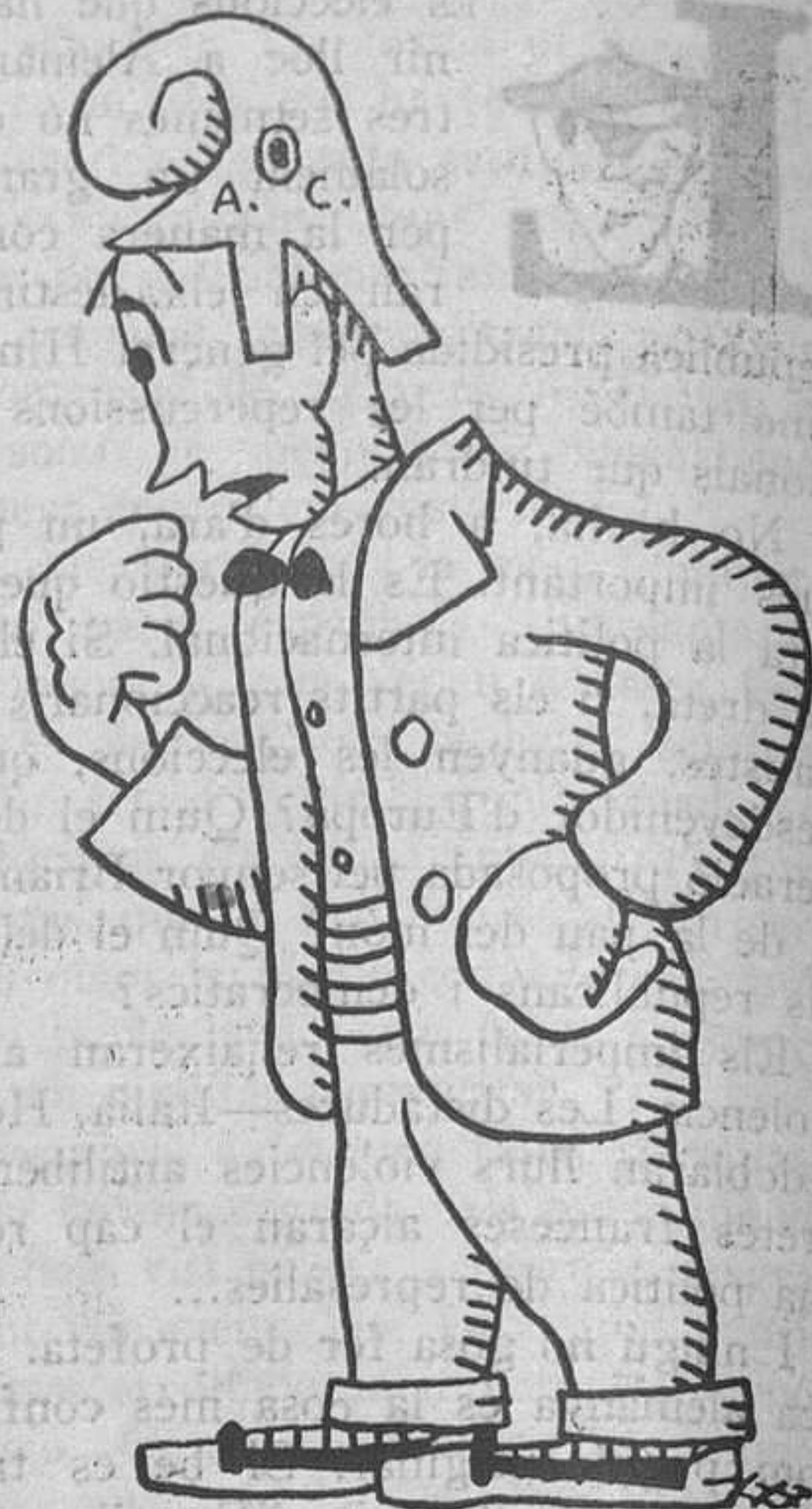
No fer res és suïcidat-se políticament.

MANLLEU

Han transcorregut catorze setmanes de l'arribada de l'exiliat Lluís Pous Solà. La rebuda que li feren les autoritats i el poble, va ésser una cosa emocionant. Tothom es disputava les primeres estretes de mà. Fins hi hagué algunes enveges perquè uns se'l posaren al costat abans que uns altres.

Aquell dia no sentien més que aquestes paraules: “Si vol, ja es podrà posar a treballar tot seguit. “Fulano” li ha trobat feina; “Mengano” li ha buscat una bona col·locació.”

—No us decidiu a donar-vos les mans? Millor per mi.

Però, després? Han passat els dies, han passat catorze setmanes, i En Lluís Pous es queixa que no té feina i que, de continuar així, no tindrà altre remei que marxar del poble.

¿Es just que, després de cinc anys de sofriments, hagi de sofrir encara angúnies per manca de treball? L'impressor Josep Castell ha estat l'únic que ha obrat amb bona voluntat.

¿Es que s'han esfumat aquelles promesses, o és que els sentiments no són els mateixos?

El foc amb palla sola, dura uns minuts.

JOSEP VILARDELL

ARGENTONA

Els passats dies 3 al 6 del mes que som, vàrem celebrar la Festa Major. El número més sensacional i, per cert, fora de programa, fou el canvi d'Alcalde, que només feia vint-i-sis anys que exercia el càrrec. El poble en pes va respirar, i es disposà a celebrar-ho passant unes festes ben alegriotes.

Llàstima que quedi com a substituït el primer tinent d'Alcalde, que no gaudeix tampoc de les simpaties generals!... Aquest senyor, com l'altre, han de marxar d'una vegada de l'Alcaldia, i deixar pas a la gent nova que vol treballar en defensa dels interessos nostres.

XIXU

Ros-K (Argentona).—No té cap interès.
B. B. i F. C. (Pobla de M.).—El poc espai de què disposem ens priva de complaure-us.

Itis (Igualada).—No s'adiu amb les nostres “Cartes de fora”. Denuncieu el fet al President de l'Ateneu, que us atindrà.

A. M. (Sarreal).—La vostra carta no diu res.

M. P. (Monistrol).—Ja se n'ha parlat prou, d'això.

G. R. M. (Lloret).—De moment ens abstenim de parlar-ne. Seguiu llegint el nostre setmanari, i, més endavant, segons veieu, torneu-ho a enviar.

B. A. (Pont d'A.).—Mal escrit i sense firmar, al cové.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

Impremta “La Campana”, Om, 8, Barcelona

Acaba de sortir

la primera obra traduïda al nostre idioma del gran novel·lista espanyol

B. PÉREZ GALDÓS

EPISODIS NACIONALS

GIRONA

TRADUCCIÓ DE J. BURGAS

Un volum en 8^a de més de 200 pàgines, 3 pessetes

ES VEN A TOT CATALUNYA

Per a demandes: Llibreria Espanyola d'Antoni López Rambla del Mú. núm. 20 // BARCELONA